

Acta Bot. Croat. 42, 123—126, 1983.

CODEN: ABCRA2
YU ISSN 0365—0588

UDC 582.998.2:581.9(497.1)=862

NOVA NALAZIŠTA ADVENTIVNE VRSTE
BIDENS BIPINNATA L. U ISTOČNOJADRAN-
SKOM PRIMORJU

With Summary in English

LJUDEVIT ILIJANIĆ i STIPE HEČIMOVIĆ

(Botanički zavod Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Biološki
zavod, Dubrovnik)

Primljeno 04. 12. 1982.

Nova nalazišta adventivne vrste *Bidens bipinnata* L. u istočnojadranskom primorju: Slano, Kardeljevo (ranije Ploče) i Podaca kraj Zaostruga u SR Hrvatskoj, te Neum na području SR BiH. Biljka je rasprostranjena u ruderalnoj vegetaciji.

Uz ranije poznate lokalitete iz našeg primorja (Opatija, Rijeka, Visovac na Krki, okolica Drniša, Lapad) ti nalazi pokazuju da se je vrsta *Bidens bipinnata* u nas razmjerno široko rasprostranila u priobalnom mediteranskom području, a najveći broj dosadašnjih nalazišta koncentriran je u južnijem dijelu jadranskog primorja.

Adventivne biljke (pridošlice) sve su češća pojava u biljnom pokrovu različitih dijelova svijeta. To je, dakako, najuže povezano s enormnim povećanjem putovanja ljudi i transportom različitih roba, pa se golemi broj dijaspora rasprostranjuje antropohornim načinom u najveće udaljenosti. S druge pak strane, sve intenzivnijim uništavanjem prirodnog biljnog pokrova nastaje više slobodnih i prikladnih staništa za useljavanje i širenje pridošlica u novim područjima, što dovodi do znatnih promjena u sastavu flore i vegetacije.

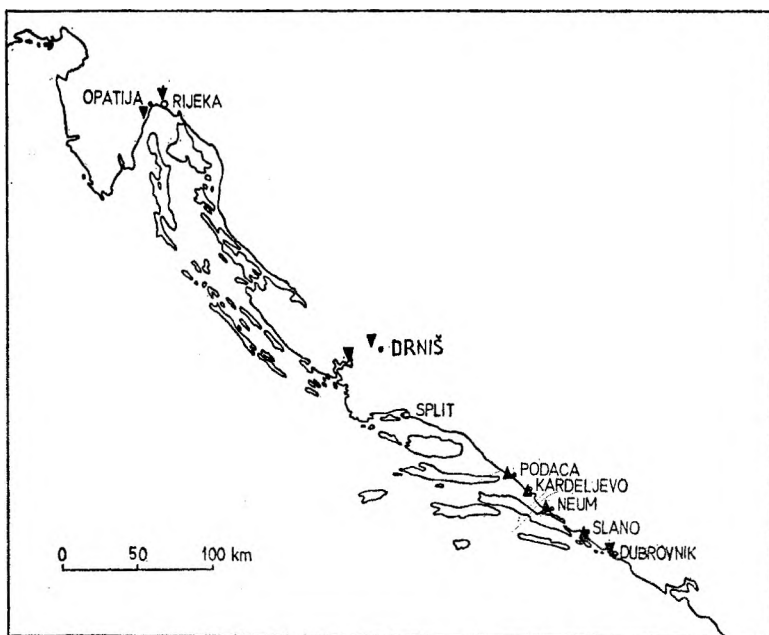
Zato se pojavi novih pridošlica (neofita) i njihovu širenju odavna pridaje pažnja, te je i u nas, osobito u poslijeratnim decenijama, zabilježeno mnogo novih podataka o neofitima u našoj flori. Gotovo da i nema botaničara (osobito geobotaničara) koji nije objavio poneki podatak o pojavi neofita ili njihovu širenju u novim područjima.

U ovom prilogu izvještavamo o novim nalazištima adventivne neofitske vrste *Bidens bipinnata* L. u našem južnom primorju.

U pogledu podrijetla te biljke ne slažu se svi autori. Po nekima domovina joj je Sjeverna Amerika (Ehrendorfer 1967:32) odnosno njen jugoistočni dio (Hess, Landolt, Hirzel 1972, Vol. 3:510) gdje je i vrlo rasprostranjena (usp. Radford et al. 1978 : 1128—1129).

Tutin (1976:140) je označava južnoameričkom vrstom, a neki neodređeni je kao biljku toplije Amerike, ili pak tropske Amerike (usp. Hegi, Vol. 1:522—523, Binz i Becherer 1954:344, Bonnier 1923, Vol. 3:6—7).

Danas je ta biljka prema »Flori Švicarske« široko rasprostranjena kao adventivna vrsta u toplijim područjima čitave Zemlje (usp. Hess, Landolt, Hirzel 1972, Vol. 3:510).



Sl. 1. Nova (▲) i otprije poznata (▼) nalazišta vrste *Bidens bipinnata* L. u istočnojadranskom primorju

Fig. 1. The new (▲) and the previously described localities (▼) of the species *Bidens bipinnata* L. on the eastern Adriatic coast

Za rasprostranjenost u Evropi Tutin (1976, Vol. 4:139—140) navodi Francusku, Švicarsku, Italiju i Jugoslaviju. U najnovije vrijeme njeno današnje rasprostranjenje u Švicarskoj prikazuju na karti Welten i Sutter (1982, Vol. 2, karta 1773).

Za našu zemlju bilježi je Ehrendorfer (1967:32). Kako je tim djelom (*Liste der Gefäßpflanzen Mitteleuropas*) u prvom izdanju bila obuhvaćena samo Slovenija, to se podatak odnosi na taj dio Jugoslavije, dok je u Hrvatskoj zabilježena najprije u Opatiji i Rijeci, zatim na Lapadu u Dubrovniku, te kraj Visovačkog samostana na rijeci Krki i u okolini Drniša (usp. Trinajstić 1975, 1979).

Ovim se dosadašnjim nalazištima mogu dodati četiri nova lokaliteta. To su Slano, Kardeljevo (prije Ploče) i Podaca kraj Zaostroga u SR Hrvatskoj, te Neum na području SR Bosne i Hercegovine. Biljka je rasprostranjena u ruderalnoj vegetaciji.

Nova nalazišta zajedno s ranijima iz našega primorja prikazana su na priloženoj karti (sl. 1). Osim na navedenim nalazištima našli smo je i na podnožju Srđa u Dubrovniku u ruderalnoj vegetaciji nedaleko od donje stanice uspinjače, no to nije posebno navedeno kao novo nalazište jer se radi o užem području Dubrovnika, gdje je otprije poznata s Lapada.

Iz svega rečenog može se zaključiti da je adventivna vrsta *Bidens bipinnata* u nas već razmjerno široko raspostranjena biljka primorja, a zasad je najveći broj nalazišta koncentriran u južnijem dijelu priobalnog područja. Je li u tom području i najviše rasprostranjena u nas pokazat će daljnja istraživanja.*

Literatura

- Binz, A., A. Becherer, 1964: Schull- und Exkursionsflora für die Schweiz. Elfte Aufl. Schwabe et Co.-Verl. Basel.
- Bonnier, G., 1923: Flore complète illustrée en couleurs de France, Suisse et Belgique, Tome sixieme, Paris, Neuchâtel, Bruxelles.
- Ehrendorfer, F. (Edit.), 1967: Liste der Gefässpflanzen Mitteleuropas. Verl. No-tring der wissenschaftl. Verbände Österreichs.
- Fournier, P., 1961: Les Quatre flores de la France. Paul Lechevalier, Paris.
- Hegi, G., 1918: Illustrierte Flora von Mitteleuropa, Band 6 (1) München.
- Hess, H., E. Landolt, R. Hürzel, 1972: Flora der Schweiz und angrenzender Gebiete, Band 3. Birkhäuser Verlag, Basel und Stuttgart.
- Radford, A. E., H. A. Ahles, C. R. Bell, 1978: Manual of the vascular flora of the Carolinas. Sixth printing. The University of North Carolina Press, Chapel Hill.
- Trinajstić, I., 1975: *Bidens bipinnata* L. — nova adventivna biljka u flori Hrvatske. Acta Bot. Croat. 34, 171—173.
- Trinajstić, I., 1979: Još jedno novo nalazište taksona *Bidens bipinnata* L. u Hrvatskoj. Fragm. herbol. Jugoslav. 8, 126—135, Zagreb.
- Tutin, T. G., 1976: *Bidens*. In »Flora Europaea« Vol. 4, 139—140. Cambridge University Press.
- Welten, M., R. Sutter, 1982: Verbreitungsatlas der Farn- und Blütenpflanzen der Schweiz, Vol. 2. Birkhäuser Verlag, Basel — Boston — Stuttgart.

* Za vrijeme tiskanja ovog članka našli smo vrstu *Bidens bipinnata* još i kraj sela Volujac blizu Trebinja u Hercegovini, te u Crikvenici u Hrvatskom primorju.

SUMMARY

NEW LOCALITIES OF *BIDENS BIPINNATA* L. ON THE EASTERN ADRIATIC COAST

Ljudevit Ilijanić and Stipe Hečimović

(Department of Botany, Faculty of Science, University of Zagreb and Biological Institute, Dubrovnik)

The authors have found several not yet published localities of the adventitious plant species *Bidens bipinnata* L. on the eastern Adriatic coast: at Slano, Kardeljevo (formerly Ploče) and Podaca near Zaoštrog in Croatia, and Neum in Herzegovina.

The new localities and those described previously on the eastern Adriatic coast are marked in the geographic map (Fig. 1).

Prof. dr. Ljudevit Ilijanić

Botanički zavod
Prirodoslovno-matematičkog fakulteta
Marulićev trg 20/II
YU-41000 Zagreb (Jugoslavija)

Stipe Hečimović, mr biol.

Biološki zavod
YU-50000 Dubrovnik, p.p. 39 (Jugoslavija)